

โครงการพิเศษ

เรื่อง อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ชื่อโครงการ/กิจกรรม

อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ประเภท

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)

ปีการศึกษา 2563

มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

ผู้รับผิดชอบ

อชรา ราชคม

ความเป็นมา

ตามที่สมเด็จพระเทพราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทรงมีพระดำริบางประการเกี่ยวกับ การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ซึ่งมีใจความดังต่อไปนี้

“การสอนและอบรมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้น

ควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความสนใจ และเกิดความปิติ

ที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป

การให้วิธีสอนการอบรมและให้ความรู้ลึกๆว่า

หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสียเกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด

ซึ่งจะให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศ ในระยะยาว”

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริจัดตั้งงาน “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชโดย

ให้เยาวชนนั้นได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่าประโยชน์ ความสวยงาม

อันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป

สวนพฤกษศาสตร์ คือ แหล่งที่รวบรวมพันธุ์พืชชนิดต่างๆ ที่มีชีวิต

จัดปลูกตามความเหมาะสม กับสภาพถิ่นอาศัยเดิม มีห้องสมุด

สถานที่เก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้รักษาสภาพ อาจเป็นตัวอย่างแห้งหรือ

ตัวอย่างดองหรือเก็บรักษาด้วยวิธีอื่นๆ พันธุ์พืชที่ทำการรวบรวมไว้นั้นจะเป็นแหล่งข้อมูลและ
การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้
นอกจากนี้สามารถใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจซึ่งสามารถดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ในพื้นที่
ของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบดังกล่าว
เป็นสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนใช้ในวัตถุประสงค์ดังกล่าว
อีกทั้งใช้ในการศึกษาและเป็นประโยชน์ในการสอนวิชาต่างๆ
จากพระราชดำริดังและพระราชโองการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารีในเรื่องของสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานปกติในเรื่องของการเรียนการสอน
และในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษาของหลักสูตรการศึกษาแกนกลาง พุทธศักราช 2551
ซึ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้มีการประชุมหารือ
และเห็นพ้องต้องกันที่จะสนองพระราชดำริ
ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
โรงเรียนพญาเม็งราย เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36
ได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547
และได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามองค์ประกอบของสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนทั้ง 5
องค์ประกอบ 3 สารการเรียนรู้ อันได้แก่ การจัดทำป้ายชื่อ
การรวบรวมพรรณไม้เข้ามาปลูกในโรงเรียน การศึกษาข้อมูลต่างๆ
การเขียนรายงาน และการนำไปใช้ประโยชน์ มาอย่างต่อเนื่อง
โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย
ทั้งกิจกรรมทางวิชาการซึ่งเป็นการเรียนรู้เชิงบูรณาการ
ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า สืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับพรรณไม้ในรูปแบบต่างๆ
ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีส่วนในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
มีบทบาทในการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล เผยแพร่ความรู้ และที่สำคัญคือ
นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
ได้จัดสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ร่มรื่นสวยงาม
มีการจัดสวนตกแต่งสถานที่ด้วยพรรณไม้ ที่สวยงาม
มีการดูแลเอาใจใส่ดูแลพรรณไม้เป็นอย่างดี สร้างจิตสำนึกให้เยาวชน
มีความรักด้วยพรรณไม้ ที่สวยงามของพรรณไม้
ให้สนองต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรการศึกษาแกนกลาง พุทธศักราช 2551
และให้สวนพฤกษศาสตร์เป็นสื่อกลางการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน โดยเฉพาะที่สำคัญยิ่งของเป้าหมายหลัก

เพื่อสนองแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานของโรงเรียนพญาเม็งราย อยู่ในระดับ ดี และจากการวิเคราะห์สาเหตุ พบว่า ผู้เรียนมีสุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์มีความใฝ่รู้ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นทำเป็น จัดการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษามีประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายใน ผลที่ได้รับบรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา มีการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา ส่งผลกระทบที่ดีต่อผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

จึงเป็นการดำเนินงานในอีกรูปแบบหนึ่งของ “สวนพฤกษศาสตร์”

โดยมีการรวมพันธุ์ที่มีชีวิต มีแหล่งข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ มีการศึกษาต่อเนื่อง มีการเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้ง และพันธุ์ไม้งดงาม

มีการรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเข้ามาปลูกรวบรวมไว้ในโรงเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการบันทึกรายงาน และข้อมูลรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพันธุ์ไม้

มีศูนย์สำหรับศึกษาค้นคว้าและมีการนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ

เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นไม่ฝืนธรรมชาติ

และเป็นไปตามความสนใจและความพร้อมของโรงเรียน

ดำเนินการโดยสมัครใจไม่ให้เกิดความเครียด

อันจะส่งผลให้โรงเรียนได้เกิดการพัฒนาและผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก

ซึ่งกิจกรรมนี้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานของ สพฐ

เพื่อให้การดำเนินการ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ของโรงเรียนพญาเม็งรายบรรลุ ตามวัตถุประสงค์

และดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

โรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

โดยมีกำหนดภารกิจองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน 3 สารการเรียนรู้ ให้ครูและบุคลากร นักเรียน ส่วนราชการต่างๆ ประชาชนในท้องถิ่น

มีส่วนร่วมสนับสนุนประสานงานเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างสูงสุดต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานของ สพฐ

1. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักเรียน

ตลอดจนบุคคลทั่วไปเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเป็นโครงการตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2. มีความรัก และเห็นคุณค่าของพรรณไม้

ร่วมรณรงค์การลดภาวะโลกร้อนและเผยแพร่สู่ภายนอก

3. เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ ข้อมูลพรรณไม้ และการเก็บรักษาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

โดยนักเรียนแต่ละระดับได้มีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่รับผิดชอบตามโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

4. เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เปรียบเสมือนเป็นครูที่พูดไม่ได้ทั้งบุคคลภายในและภายนอกโรงเรียน

5. เพื่อใช้เป็นแหล่งพักผ่อนในโรงเรียน

6. เพื่อให้นักเรียนตลอดจนผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในชุมชนรักและภาคภูมิใจในกิจกรรมของโรงเรียน

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

1. นักเรียนโรงเรียนพญาเม็งราย ระดับชั้น ม.1-ม.6

และบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในองค์ประกอบทั้ง 5 รวมไปถึงการศึกษาสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 สาระ คือ ธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว ประโยชน์แท้แก่มหาชน

และเรียนรู้สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามตัวชี้วัดของระดับชั้น

ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการทุกกลุ่มสาระวิชาตามแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสามารถบูรณาการเรียนรู้

และเผยแพร่จิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อบุคคลทั่วไป

3. ผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ที่มาศึกษาดูงาน ร้อยละ 90

มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียน

ด้านคุณภาพ

1.

นักเรียนและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.

นักเรียนและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสนองพระราชดำริสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

3. นักเรียนและบุคลากรทุกคนร่วมสนองการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตลอดจนการรณรงค์ คภาวะโลกร้อน

ระยะเวลา

1 ต.ค. 2562 - 30 ก.ย. 2563

สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนพญาเม็งราย

ตัวชี้วัด

1. เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง
2. เป็นแหล่งข้อมูลพืชพรรณและภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. พัฒนารูปแบบการสืบค้น เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้
โดยเชื่อมต่อดัวยระบบฐานข้อมูล
4. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเกิดผู้ชำนาญการ เกิดผลงานทางวิชาการ
5. ผู้ปฏิบัติรู้จักใช้สื่อธรรมชาติที่มีอยู่รอบตัวรู้จักการตั้งคำถาม หาคำถาม ช่างสังเกต
และค้นคว้า
6. มีจิตใจอ่อนโยน เห็นประโยชน์และคุณค่า ทำให้เกิดความรักในพืชพรรณไม้ ไม่ทำลาย
และมีแนวคิดที่อนุรักษ์สืบไป
7. เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงาม ความร่มรื่นของอาคารสถานที่
8. เป็นศูนย์ศึกษาและประสานงานสวนพฤกษศาสตร์ของสถานศึกษาอื่นหรือประชาชนทั่วไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนโรงเรียนพญาเม็งราย

ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

อันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ใช้สวนพฤกษศาสตร์เป็นแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาพรรณไม้

เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพรรณไม้ ตลอดจนรักษาความสะอาด

ในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบด้วยความรักและความภูมิใจในโรงเรียนเกิดคุณลักษณะหรือคุณ
ภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

สรุปคะแนนประเมิน

0.00

ขั้นเตรียมการ

ขั้นดำเนินการ

ขั้นตรวจสอบประเมินผล

ขั้นสรุปและรายงาน

งบประมาณ

การบรรลุตัวชี้วัด

ความพึงพอใจ

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

.....
โรงเรียน : พญาเม็งราย สพม.เชียงใหม่
ประเภท : โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)
โดย : สายพิน ราชล่ำ
เผยแพร่เมื่อ : 30 ก.ค. 2563
จำนวนผู้เข้าชม : 23 คน